

Η επανάσταση του διαδικτύου, του Αλέκου Λασκαράτου 28/02/2011

Όσα συμβαίνουν τον τελευταίο μήνα στον αραβικό κόσμο θα αποτελέσουν σίγουρα αντικείμενο μελέτης από τους ιστορικούς, αλλά και από τους κοινωνιολόγους και ψυχολόγους, για τις επόμενες δεκαετίες. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που ο αραβικός κόσμος, αλλά και η ανθρωπότητα στο σύνολό της δεν έχουν ξαναβιώσει μέχρι τώρα. Για πολλές δεκαετίες επικρατούσε (ίσως χωρίς να λέγεται δημόσια) η άποψη ότι αραβικός κόσμος και δημοκρατία δυτικού τύπου ήταν δύο πράγματα ασυμβίβαστα. Πράγματι καμία από τις χώρες αυτές δεν είχαν δημοκρατικά καθεστώτα σε βάθος χρόνου αιώνων ή και χιλιετηρίδων. Πολλοί αποδίδουν το φαινόμενο αυτό στη μουσουλμανική θρησκεία, η οποία είναι θρησκεία που προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό την καθημερινότητα του πιστού, από το πόσες φορές την ημέρα θα προσευχηθεί, τι θα φάει και τι θα πιεί, την κοινωνική του συμπεριφορά, το ρόλο και τη θέση της γυναίκας και φτάνει μέχρι το ποινικό σύστημα. Έτσι η πολιτική διάσταση των πραγμάτων αδυνατίζει μπροστά στη θρησκευτική οπότε εύκολα ο μουσουλμάνος πολίτης γίνεται α-πολιτικός και δέχεται εύκολα την εξουσία του ενός.

Ο Βασίλης Ραφαηλίδης για να ερμηνεύσει το φαινόμενο αυτό προτείνει μια άλλη εκδοχή, μάλλον ακραία, η οποία όμως αξίζει να αναφερθεί. Λέει λοιπόν ότι στο Ισλάμ υπάρχει η μονοκρατορία του ενός και μόνου Θεού, ενώ ο Μωάμεθ (που δεν έχει θεϊκή υπόσταση) είναι ο προφήτης του. Αντίθετα στη χριστιανική θρησκεία η θεότητα είναι τριπλή, με τον Θεό, τον Χριστό (άνθρωπος και θεότητα) και το Άγιο Πνεύμα. Βλέπουμε ήδη ένα μοίρασμα εξουσίας. Πέραν αυτού στο χριστιανισμό υπάρχουν και πολλοί άγιοι, οι οποίοι αποτελούν ένα ευρύτερο «υπουργικό συμβούλιο» μερικοί μάλιστα από αυτούς έχουν και «υπουργικούς θώκους» όπως ο Άγιος Νικόλαος, προστάτης των θαλασμών, κλπ. Υπάρχουν ακόμη και υφυπουργοί, και γενικοί γραμματείς υπουργείων όπως δευτεροκλασάτοι άγιοι και όσιοι. Προσθέτει, λοιπόν, ο Β.Ρ. ότι ο πιστός χριστιανός όντας μαθημένος στο μοίρασμα της ουράνιας εξουσίας αποδέχεται ευκολότερα το ίδιο να ισχύει και στην επίγεια, σε αντίθεση με τον μουσουλμάνο, ο οποίος αποδέχεται ευκολότερα τη μονοκρατορία του ενός και στα επίγεια πράγματα.

Όμως τα τελευταία γεγονότα έρχονται να πουν κάτι το πολύ σημαντικό. Ανεξάρτητα από το αν οι θεωρίες που συσχετίζουν τα απολυταρχικά αραβικά καθεστώτα με τη θρησκεία έχουν κάποια βάση ή όχι, η λαίλαπα που σαρώνει αυτές τις μέρες τον αραβικό κόσμο, αποδεικνύει ότι, όταν η καταπίεση, η έλλειψη ελευθερίας, τα βασανιστήρια, οι δολοφονίες, κλπ., ξεπεράσουν κάποιο κατώφλι, τότε η έκρηξη έρχεται ανεξάρτητα από θρησκευτικές και κοινωνικές καταβολές και η κοινωνία απαιτεί ελευθερία και δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις.

Η μαζικότητα αυτών των εκδηλώσεων αλλά και η ταχύτητα διάδοσης του φαινομένου σε όλον τον αραβικό κόσμο δεν θα ήταν όμως εφικτή αν δεν έπαιζε τον ρόλο καταλύτη η σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορίας. Η μεγάλη διάδοση των υπολογιστών ιδιαίτερα των φορητών (laptops), και κυρίως το διαδίκτυο με το e-mail, το twitter και το facebook, έχουν μηδενίσει τις αποστάσεις και το χρόνο σε παγκόσμιο επίπεδο κάνοντας την ανταλλαγή της

πληροφορίας και την ενημέρωση μεταξύ πολιτών εφικτή σε χρόνο μηδέν. Από την άλλη η δορυφορική τηλεόραση έχει φέρει στα σπίτια μian άλλη πιο σύνθετη και ανεξάρτητη πληροφόρηση από αυτήν των απόλυτα ελεγχόμενων κρατικών καναλιών στις χώρες αυτές. Δεν είναι τυχαίο ότι σε όλα τα απολυταρχικά καθεστώτα ανά τον κόσμο, η πρόσβαση στο ιντερνέτ και τη δορυφορική τηλεόραση είναι ελεγχόμενη.

Οι νέες αυτές τεχνολογίες μόνες τους δεν φέρνουν, βέβαια, την επανάσταση και τη δημοκρατία. Πρέπει να υπάρχει ένα υπόβαθρο οργής και δυσαρέσκειας, το οποίο αποτελεί την αναγκαία συνθήκη, όπως είπαμε πιο πάνω. Όμως το ιντερνέτ αποδείχτηκε ο καταλύτης στο να μορφοποιηθεί αυτή η οργή και η δυσαρέσκεια σε μαζικό κίνημα και επανάσταση απέναντι σε μια σειρά από απολυταρχικά αραβικά καθεστώτα όπως Τυνησία, Αίγυπτος, Λιβύη, Μπαχρέιν, Υεμένη κλπ. Η λίστα είναι ακόμα ανοιχτή και η εξέλιξη της κάθε μιας περίπτωσης ακόμα άγνωστη.

Δεν θα ήταν, λοιπόν, λάθος να πούμε ότι ιστορικά έχουμε να κάνουμε με την πρώτη «Επανάσταση μέσα απ' το Διαδίκτυο».

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 120 λέξεις.
2. «Η μαζικότητα αυτών ... είναι ελεγχόμενη»: α. με ποια μέθοδο αναπτύσσεται η παράγραφος; β. ποια τα δομικά μέρη της παραγράφου;
3. επικρατούσε, μοίρασμα, συσχετίζουν, εφικτή, καταλύτης: να γράψετε ένα συνώνυμο των λέξεων.
4. «Οι νέες αυτές τεχνολογίες μόνες τους δεν φέρνουν βέβαια την επανάσταση και τη δημοκρατία»: με βάση αυτή τη θεματική πρόταση να γράψετε μία δική σας παράγραφο.
5. Δεν θα ήταν, λοιπόν, λάθος να πούμε ότι ιστορικά έχουμε να κάνουμε με την πρώτη «Επανάσταση μέσα απ' το Διαδίκτυο». Λαμβάνοντας υπόψη σας την άποψη αυτή, την οποία διατυπώνει ο συγγραφέας ως συμπέρασμα στο κείμενό του να γράψετε ένα δικό σας τονίζοντας σε αυτό όσες λειτουργίες του Διαδικτύου θεωρείτε προοδευτικές και καινοτόμες για την κοινωνική ζωή.

Φιλολογικό Φροντιστήριο